

به نام خدا

روش و فنون تدریس

مؤلف :

صادق غلامی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: غلامی، صادق، ۱۳۷۶-

عنوان و نام پدیدآور: روش و فنون تدریس/مؤلف صادق غلامی.

مشخصات نشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۵۱ ص.: جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۲۴۴-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: تدریس -- روش شناسی

Teaching -- Methodology

رده بندی کنگره: LB۱۰۲۵/۳

رده بندی دیویی: ۳۷۱/۱۰۲

شماره کتابشناسی ملی: ۹۳۲۸۷۷۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: روش و فنون تدریس

مؤلف: صادق غلامی

ناشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

چاپ: زبرجد

قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۲۴۴-۳

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه.....
۹	فصل اول.....
۹	سبک های تدریس.....
۹	مقدمه ای بر سبک تدریس .....
۱۱	تعاریف سبک های تدریس .....
۱۳	تفاوت سبک تدریس با روش تدریس .....
۱۴	مهم ترین سبک های ارایه شده از تدریس توسط صاحب نظران .....
۱۶	انواع سبکهای تدریس .....
۱۷	سبک تدریس تسهیل کننده (Facilitative): .....
۱۷	سبک تدریس همیار (Collaborative): .....
۱۷	سبک تدریس صاحب اختیار (Assertive): .....
۱۸	سبک تدریس تحلیلی محض یا سنتی .....
۱۸	سبک تدریس انعطاف پذیر .....
۱۸	سبک تدریس کل گرا یا فراگیر محور .....
۱۹	سبک های تدریس گراشا(خبره، آمرانه، فردی، تسهیل کننده و وکالتی) .....
۱۹	سبک تدریس خبره، متخصص یا کارشناس: .....
۲۰	سبک تدریس آمرانه: .....
۲۰	سبک تدریس فردی: .....

- ۲۰..... سبک تدریس تسهیل کننده:
- ۲۱..... سبک تدریس وکالتی یا محول کننده
- ۲۱.....
- ۲۱..... سبک‌های تدریس فراگیر محور
- ۲۲..... سبک تدریس موضوع محور
- ۲۲..... سبک‌های تدریس بنت (رسمی و غیر رسمی)
- ۲۲..... سبک های تدریس مک نیل (اکتشافی و توضیحی)
- ۲۳..... سبک‌های تدریس چین چانگ (دانش آموز محور و انتقال گرا)
- ۲۳..... سبک‌های تدریس سلبی (فعال و غیر فعال)
- سبک های تدریس لیپت و وایت، لوین^۶ و همکاران (اقتدار گر، مردم سالار و بی قید و بی ملاحظه)
- ۲۴.....
- سبک های تدریس فلندرز و همکاران (غیر مستقیم هدایت کننده و سبک مستقیم)
- ۲۵.....
- ۲۶..... مقیاس تحلیل تعامل در کلاس درس از نظر فلندرز
- ۲۸..... جمع بندی
- ۳۱..... فصل دوم:
- ۳۱..... ارتباط سبک های تدریس با سبک های آموزشی
- ۳۱..... رابطه سبک‌های تدریس مدرسان و سبک‌های یادگیری فراگیران
- ۳۳..... سبک‌های تدریس متناسب با سبک‌های یادگیری حسی و درکی
- ۳۵..... سبک‌های تدریس متناسب با سبک‌های یادگیری دیداری و شفاهی
- ۳۵..... سبک‌های تدریس متناسب با سبک‌های یادگیری کنشی و فکری

۳۷..... سبکهای تدریس متناسب با سبکهای یادگیری ترتیبی و یکپارچه

۴۲..... نکته پایانی

۴۵..... منابع

مقدمه

تدریس یکی از عناصر تعیین کننده و بسیار مهم در نظام های آموزشی می باشد که چگونگی انجام آن می تواند بسترساز بسیاری از موفقیت ها و شکست های نظام های آموزشی در ثمربخشی اهداف آموزشی و درسی باشد. در تایید اهمیت امر تدریس همین بس که به زعم بسیاری از صاحب نظران، تدریس معادل آموزش و پرورش و قلب برنامه های درسی است. تدریس و یادگیری کلماتی هستند که هر کدام دیگری را تداعی می کنند. هماهنگ کردن این دو با هم، هدف عمده مطالعات و تحقیقات مختلفی در دهه های اخیر بوده است؛ همچنان که یکی از مهمترین ملاک ها در تحقق یادگیری مطلوب در تمام مراحل آموزش رسمی و غیررسمی، از دوره پیش دبستانی تا سال های آخر دانشگاه و نیز در سراسر عمر، تناسب و تعامل مطلوب بین نحوه آموزش مدرسان و شیوه های یادگیری فراگیران است. در واقع برای حصول به یادگیری مطلوب که اساس و بنیان تشکیل نظام های تعلیم و تربیت است، آموزش درست و اصولی و همچنین تناسب و هماهنگی بین شیوه های تدریس با شیوه های یادگیری، امری مهم و ضروری است.

به جرات می توان گفت؛ انجام تدریس موثر و هماهنگ سازی آن با شیوه ها و سبک های یادگیری فراگیران، یکی از مهم ترین و اساسی ترین ماموریت ها و رسالت های نظام های تعلیم و تربیت در سراسر دنیاست. انجام صحیح و موفق این رسالت بسیار مهم که در عین حال چالش برانگیز و تحول آفرین می باشد، منوط به تسلط و آگاهی مربیان، معلمان و استادان به مباحث نظری و عملی حوزه تدریس و یادگیری می باشد. در حقیقت انجام تدریس موثر در نظام های آموزشی که تربیت نیروی انسانی کارآمد و تحقق رسالت های خطیر آموزشی، درسی و اخلاقی، منوط به چگونگی انجام آن است،

باید با لحاظ کردن ویژگی‌های زمینه‌ای و اکتسابی یادگیرندگان و به ویژه سبک‌های یادگیری فراگیران، صورت گیرد.

فصل اول

سبک های تدریس

مقدمه ای بر سبک تدریس^۱

طبق بررسی های انجام شده، تحقیقات متعددی بر روی سبک های یادگیری فراگیران صورت گرفته است و به اهمیت آن اشاره شده است. اما در کنار سبک یادگیری، توجه به سبک تدریس نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است (تومپسون^۲، ۲۰۰۴)، زیرا آگاهی از سبک های تدریس، تطابق سبک های تدریس با سبک های یادگیری فراگیران و تنوع به کارگیری آن، در میزان یادگیری و رضایت مندی فراگیران تأثیر بسزایی دارد و پویایی سبک تدریس و یادگیری، پشتیبان رضایت مندی فراگیران است (براون^۳، ۲۰۰۳). بسیاری از افراد معتقدند که نوع سبک های تدریس و چگونگی استفاده از آنها در فرایند

1-Style Teaching

2.-Thompson

3.-Brown

یاددهی- یادگیری، نقش بسیار مهمی در کیفیت و اثربخشی تدریس دارند (همیلیچ و نورلن^۱، ۲۰۰۲).

استفاده از سبک‌های تدریس گوناگون با نظارت بر نیازهای متنوع یادگیرندگان و همچنین استفاده از تنوع در روش‌ها و سبک‌های تدریس در طی فرآیند یاددهی - یادگیری می‌تواند بسیار مشوق یادگیری طولانی مدت در تمام طول زندگی گردد(گراشا^۲، ۱۹۹۶). مدرسان سبک‌های تدریس گوناگونی دارند، به نحوی که در هر موقعیت بر اساس شرایط خاص ممکن است آن را به کار گیرند. با توجه به آنچه گفته شد این سبک‌ها مجموعه‌ای ویژه از نقش‌ها، نگرش‌ها، رفتارها، و روش‌های ترجیحی تدریس هستند. قبول سبک تدریس مخصوص، نیازمند توجه زیادی است که در این میان می‌توان مواردی همچون سبک یادگیری یادگیرنده، استعداد یادگیرنده، قدرت برقراری ارتباط و تعامل بین فردی و موقعیت را نام برد (لیسا و رایمون^۳، ۲۰۰۱).

در رابطه با اهمیت توجه به سبک تدریس مدرسان، دیدگاه‌های متعددی وجود دارد از جمله ، دان(۱۹۹۰)، براین نکته تأکید کرده است که اگر برکیفیت سبک تدریس تمرکز نشود، اصلاح رفتار و به دنبال آن یادگیری ممکن نخواهد شد(دان و دکینگر^۴، ۱۹۹۰). همچنین او معتقد است که یک تدریس خوب بستگی به آشنایی مدرس از سبک‌های تدریس دارد. او هنر تدریس را به عنوان ارتباط دهنده نیازهای دانشجو برای یادگیری دانست و ایجاد انگیزه توسط مدرس را یک امر مهم عنوان کرد(همان). چرا که علت اصلی تناقض بین یاد دهنده و یادگیرنده، عدم تطابق مواد آموزشی با نیازهای متعدد فراگیران و آگاهی کم اعضای هیأت علمی از تنوع سبک‌های تدریس بیان شده است

1.-Heimlich, Norland

2-Grasha

3-Lisa V, Raymond

4-Dunn,Deckinger